

De Bostrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT
te Tongeren bij M. COLLY, uitgever en
eigenaar van dit blad, grootmarkt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr.
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per druk-
regel.

TONGEREN, IN 24 JANUARI.

Sermoon v. liefdadigheid.

Zondag 5 febr. onder de mis van half twaalf, zal de eereheer F. Georges, pastoor van Chénée, in de hoofdkerk van Tongeren, een weldadigheidsermooi uitspreken ten voordele der armen bijgestaan door het genootschap van de H. Vincentius à Paulo.

De aanhoudende en strenge winter, de duurte der levensmiddelen en het gebrek aan werke van vele erklieden zijn oorzaak dat op dit oogenblik de menigte familiën zich in den grootsten ledig bevinden.

De kas der conferentie van St. Vincentius is om zoo te zeg'n ledig; zij helpt op dit oogenblik omtrent 16000 familiën, bijna uitsluitend zamengesteld uit arme weduwen en familiën die door gebrek aan werke of door ziekten beproefd zijn, eer dan ooit moet de conferentie zich nieuw levensmiddelen aanschaffen. Daarom verzoeken wij alle liefdadige personen het welsprekend woord van dezen waardigen priester tegaan aanhooren. Dat elken zijne aalmoes anbrengen, om ter hulpe te komen aan een veldadig genootschap het welk zich sedert zomenige jaren slachtofferd tot bijstand der ongelukkigen dezer stad.

Oorlogsberichten.

Bombardement van Parijs.

Men leest in den *Journal des Débats* van 13 dezer: De inwoners van het 5e arrondissement (wijkt van den Pantheon en van den Plantentuin) die éver twee dagen zoo veel te lijden hadden door de obiters zijn heden nacht min lastig gevallen door de pruisische werptuigen. Doch na een weinig rust genomen te hebben, zijn de vijandelijke artillerie heden morgen weder begonnen aan hun vernielingswerk, en hebben op het meerendeel der wijken van den linker oever geschoten. De 14^e en 15^e arrondissementen, Montrouge, Vaugerard en Grenelle, hebben vooral geleden. Een gevangene bewaarder van St. Pelagie, die voor de grilje dier gevangenis stond, is gekwetst door de scherf van eenen obitser, welke in de rue de la Clef gevallen was. In den morgen viel een obitser in de rue Monge op eenige stappen van eenen wagen, met een paard gespannen. De scherven zijn naar alle richtingen gevlogen; zij hebben den voerman en 't paard zeer erg gewond.

Over eenigen tijd heeft de zoon van den heer X..., een groothandelaar, die nabij de rue Monge wooni dienst genomen in eene marschcompagnie. Zijn vader was bedroefd over het vertrek van dien jongeling, welke nog geene zeventien jaar telt, en die te huis noodig was, wijl al de bedienden weg zijn. Heden nacht vielen twee obiters op de woning van den handelaar. Een hunner drong de zolderingen en viel in het bed van den jongen X..., alles in de kamer verbrijzelende. Toen de heer X... dit vertelde, kon hij zijne vreugd niet bedwingen, als hij bedacht dat, hadde zijn zoon niet volhard in zijn vaderlandslievend gedachte, hij wellicht heden eene treurige dood zou gevonden hebben.

Rond zes ure 's morgens, viel een obitser in de rue d'Assas. Hij drong door het bovengedeelte eener kloke koetspoort, en viel tamelijk diep in eenen dikken muur, waar hij ontplofte op eenen korten afstand van de logie des poortiers. Dit zelfde werptuig, welk uit de richting van Clamart kwam, had reeds zeer sterk het dak beschadigd van het rechteroer staande huis. Niemand werd gewond. In de rue de l'Ouest, deed een obitser een dak instorten, drong in een kamerje op de vierde verdieping, en na den vloer verbrijzeld te hebben, sprong hij te midden eener kamer van de derde verdieping, waar hij alles vernielde. De bewoner der kamer was vijf minuten te voren beneden gekomen en praatte op den koer met den poortier, toen het feit voorviel. Wat de personen aangaat, die de derde verdieping bewonen, zij hadden het voorzichtig gehouden hunne woning te verlaten. Nabij de Processiestraat werd een klein gebouw van een enkele verdieping erg beschadigd.

Niet verre van daar, op denzelfden kant der rue de l'Ouest, viel een zwaren obitser op een huis, botste er af en sprong er rechteroer, twee dames doodelijk kwetsende. Eene dezer dames was nabij het huis, toen de scherven haar het hoofd verbrijzelden. Men zag heden avond aan de deur de stukken hersens van het slachtoffer nog hangen. Wij spreken niet van de andere huizen, waarvan de daken en de muren doorboord werden; de lijst zou te lang zijn, want deze arme rue de l'Ouest en degene die haar omringen, werden erg geteisterd. Nabij de

spoorbaan, Transitstraat, sprongen obiters te midden eener groote timmerwerf, en stichtten eenen hevigen brand, die eene fabriek van wasdoek bereikte. Verscheidene spuiten werkten een gedeelte van dag om het vuur te blusschen. Een pompier werd ligt gewond.

Drie werptuigen vielen kort na elkander op een huis, waarin zich gisteren verscheidene personen verschoold hadden. Die ongelukkige uitwijkelingen hebben zich gehaast eene tweede maal te verhuizen, en nu nog verder te gaan. De wijken der Invaliden en van Grenelle werden dezen nacht ook niet gespaard; er vielen obiters op het Enfant-Jésus, en nabij de arteriaanschen put. In de rue Vaugirard en in de rue des Fourneaux hoorde men onophoudelijk het gesis veroorzaakt door het vallen van bommen, die naar de kerk van Vaugirard of naar het hotel der Invaliden vlogen. Men begraaft heden namiddag eenen nationaalgarde, die dinsdag op wacht staande, aan den post de veterans van het 15^e arrondissement, nabij de kerk van Vaugirard, doodelijk gewond werd door de scherf van eenen obitser, vlak voor den post gevallen.

Rond 3 ure namoen viel eene bom in de rue Gay-Lussac, nabij de rue St-Jacques, tegen der winkel van eenen kruidenier, en drong in den kelder. Bij de ontploffing werden vier personen zeer erg gewond. Eene dame kreeg aan het hoofd wonden die erge onrust inboezemden. De ontploffing werkte overigens aanzienlijke schade in den winkel. Weinig oogenblikken te voren viel een obitser vlak voor dit huis op het dak eener woning, drong door de zoldering en ontplofte in eene kamer, waarvan de bewoner afwezig was. Heden namoen, bij de kruisstraat van het Observatoire, viel een obitser op de straat, en ontplofte op het oogenblik dat twee doodwagens en een talrijke stoet voorbijgingen. Gelukkig werd niemand gewond, alhoewel niemand zich had kunnen ten gronde werpen toen men den obitser hoorde komen. Men zegde dat er eene bom gevallen was op het dak van het Luxemburgpaleis. Dit is eene dwaling, tot hiertoe zijn er maar in den tuin gevallen. Eene viel in de Tournoustraat, en vernielde een stuk van een dak.

Het bombardement bereikt de volgende arrondissementen:

Het 4e met de wijken St-Merry, St-Gervais, het arsenaal en Notre Dame.

Het 5e met de wijken St-Victor, Jardin des Plantes, Val de Grace en Sorbonne.

Het 6e met de wijken der Mont, Odeon, Notre Dame des Champs, St-Germain des Prés.

Het 7e met de wijken van St-Thomas d'Aquin, Invaliden, militaire School en Gros Caillon.

Het 14e met de wijken Mont-Parnasse, Santé, Petit Montrouge en Plaisance.

Het 15e met de wijken St-Lambert, Necker, Grenelle en Javel.

Het 16e met de wijken Auteuil, la Muette, Porte Dauphine en Bassins.

Men vertelt dat twee pruisische dragonders door een dertigtal mobielen werden krijsgewonnen genomen. De dragonders zegden: « Als wij met u gaan, zullen wij met u armoe lijden; gaat gij met ons, integendeel, zal gij aan alle gevaar ontsnappen en gij zult het goed hebben. » De mobielen vonden dat de dragonders gelijk hadden en zij gingen met hen... Als het waar is.

De Pruisen hebben te Versailles in eene rots, een gat gemaakt met kijkgaten, uit welke de opperhoofden het bombardement, kunnen nagaan. In die holte staat eene kachel, eene tafel, stoelen en vindt men sigaren. Zouden die heeren, terwijl men Parijs afbrandt en uitmoordt, daar ook soms rustig eene partij domino spelen?

Men meldt uit Versailles, aan den *Daily Telegraph*, dat het getal der duitsche batterijen, thans aanzienlijker is dan in den aanvang van het bombardement, en dat haar geslacht niet zal oalaten de Parijzenaars hevig te verontrouwen.

De Duitschers hebben in het geheel 22 batterijen in positie, welke voor het bombardement dienen.

Het transport van zware belegeringsstukken, werd door het slechte weder sterk verhoinderd.

Het grootste gedeelte der krijsgewonnen van het leger van generaal Chanzy, bretagners.

Eene depeche van generaal Bourbaki meldt dat hij eenen algemeen aanval heeft gedaan tegen het pruisische leger van generaal von Werder, langs geheel de lijn van Montbéliard tot Mont-Vaudois, met inzicht om de belegerde stad Belfort te ontzetten en Saint-Yalbert te bemachtigen. De opperbevelhebber van het faanoch Loirelerg zegt dat de Pruisen zeer talrijk waren

en eene veel sterkere artillerie te hunner beschikking hadden. Na hardnekkige gevechten, welke drie dagen geduurd hebben, heeft hij in zijne verdedigende standpunten terug moeten keeren. Hij bewijst hulde aan de dapperheid zijner troepen en mobielgarden.

De Keizer van Duitschland meldt dat de drie legers der Franschen verslagen zijn, en Parijs nu aan zijn eigen lot, zonder hoop op onderstand of ontzetting, overgelaten is.

Die bewering is zeer stoutmoedig en, immers voor den oogenblik, nog zeer voorbarig. Gewis zou generaal von Werder, indien hij de verwachte versterkingen bekomme, het leger van Bourbaki terug kunnen drijven tot in de standpunten, welke het voor de laatste gevechten bezette bij Besançon en in de vallei der Saône, onder gevaar van anderszins den grooten weg naar Lyon voor den vijand open te laten, en zelf tot op de zwietsersche grens gedrongen te worden. Maar de toestand van zaken is nog zoo verre niet gekomen.

Eenige engelsche dagbladen vergelijken nu het plan van Bourbaki's veldtocht aan dat van Mac-Mahon, toen hij Châlons verliet om zich naar Sedan te begeven, en zij voorspellen hem hetzelfde lot. Deze voorspelling is hoogst vermetel, want dagelijks ontvingen de fransche legers versterkingen. De groote misslag heeft hierin bestaan, dat Bourbaki zich niet gehaast heeft om, voor Werder bij Belfort te komen, deze stad te ontzetten en zijne troepen rond dezelve stand te doen nemen.

In een duitsch blad vinden wij de volgende bemerkung over den oorlog: Gevangenen hebben wij verteld, dat zij in maanden geene soldij ontvangen hadden, en de levensmiddelen die worden verschaft, dikwijls in kwaliteit en in kwantiteit veel te wenschen overlieten. En toch stroomden steeds nieuwe benden jongelingen naar de legers en ongekende de verliezen, die de legers der republiek sedert 1 december hebben geleden en die aan dooden, gewonden en gevangenen op minstens 60,000 man (buiten Parijs) geschat kunnen worden, zijn de tegen ons in het veld staande korpsen nog even sterk als toen. De Franschen gaan zelfs meer tot aanvallende operatiën over als vroeger; dat toonen de bloedige gevechten bij Bapaume op den 3 januari, de gevechten bij Vendôme, en vooral de aanvallen op de legers van von Werder en Zastrow.

Hoe lang deze tegenstand nog zal voortduren is thans onmogelijk te berekenen. Wil Frankrijk den wanhopigen tegenstand tot 't uiterste voortzetten, zoolang tot de laatste stuiver is uitgegeven de laatste krachtige man is doodgeschoten of verminkt of als gevangene naar Duitschland gezonden, en het eens zoo schoone vruchtbare land eene groote woestijn is geworden, dan kan de oorlog zonder twijfel nog wel tot in den zomer duren. Bij de 300 a 400 duizend Franschen kunnen nog altijd na de overgave van Parijs tegen ons worden aangevoerd, wanneer de laatste man wordt opgeroepen.

Vrijdag avond luidden al de klokken te Brussel en in den omtrek, ter gedenkenis van den 764^e verjaardag van *Froutkens avond*. Den 11 januari 1107 kwamen de kruisvaarders, na eene lange afwezigheid, uit Egypte onverwachts terug, en hunne vrouwen waren zoo blijde, dat zij ze op hare schouders naar huis droegen. Dat zouden de duitsche vrouwen ook wel doen, als hunne mans naar huis mochten komen!

Eene correspondencie geeft als volgt 't verbruik van een pruisisch legercorps op: In 24 uren verbruikt een legercorps 18,000 brooden van drie pond, 120 kwintalen rijst en garst, 70 ossen of 120 kwintalen spek, 18 kwintalen zout, 30 id. koffie, 12 id. haver, 3 id. hooi, 3500 kwarts spiritas en 3500 oncen olie van bittere amandelen. Bij die cijfers moet men voegen 60 kwintalen tabak, 1,100,000 gewone sigaren en 50,000 fijne sigaren voor de officieren. Daar er 25 pruisische legercorpsen zijn, zal men daaruit kunnen oordeelen hoeveel er noodig is voor het dagelijksch onderhoud van het pruisisch leger.

Over eenige weken deelde men aan ieder legercorps 34,000 flanelen hemden, 35,000 paar wollen kousen, 25,000 flanelen gordels, 25,000 aekens mede. Van 16 juli tot 31 december heeft de veldpost vervoerd 67,600,000 brieven en 1,536,000 dagbladen. Daarenboven zijn 41 miljoen thalers en 58,000 pakken door het krijgsdepartement aan de troepen te velde verzonden.

De soldaten kregen van hunne ouders of zonden naar huis 15 miljoen thalers en 1,210,533 pakken, dus 22,173 per dag. Sedert twee maanden zijn 180,000 man versche troepen uit Duitschland naar Frankrijk gevoerd, zonder de munities te rekenen. Men schat op 200 miljoen frank, de sommen die in Frankrijk door de duitsche soldaten verteerd zijn.

SYLVESTERNACHT TE MÉZIÈRES.

Een artillerist schrijft uit Lafrancheville (bij Mézières):

« Des nachts, toen Mézières brandde, had men, uit het kamp, een verschrikkelijk gezicht op die stad. Het was een overgroot vuurmeer, uitwelk de hooge toren der kerk opstak en als een groote en machtige vinger naar den hemel wees.

» Zoo'n Sylvesternacht zou de briefschrijver niet meer willen beleven. Als nieuwaarsgroot klonken — verschrikkelijke spottendij! — de kanons van de batterijen en braakten dood en vernieling. 's Morgens zag men in de verte de witte vaan op de wallen. Hoerrah!

» Iedereen sprong op de henuels; de muisen vlogen in de hoogte, artilleristen ombelsden de infanteristen, infanteristen vlogen de artilleristen om den bals.

» Het vuur- en bloedpad hield op. De artillerist zegt dat hij geen weekhartig mensch is, maar bij het zien van alle de ellenden, den dag nadien « veraschuwde en verdoemde ik den oorlog! » Toen zij de stad introkken sprong een groot sterk en woedend wijf, met gebalde vuist, onder het uitspreken van « canaille » op de Duitschers toe.

» Een der soldaten wilde haar aan het lijf; doch de artillerist hielt hem tegen.

» Die vrouw stond op de rookende pinen van haar huis, van al haar bezit... De ellende der stad is eindeloos groot; honderde lijken liggen in de kelders.

» Geen huis is ongedeerd gebleven. Alles ligt in verwarring en ten onderste boven.

» Men vond in de stad 200 koeten, die zoo hongerig waren dat zij haar eigen mest opaten. In eenen kelder vond men 15 personen versmacht.

» Verscheidene Zusters van Liefde werden doodgeschoten.

» Nu klinkt het muziek, schrijft de artillerist; 't is het nationaal lied; de weekhartige mensch wordt uitgeschud; de soldaat komt weer boven. Ja, de oorlog is verschrikkelijk — maar ook toch schoon!

PRUISISCHE PLUNDERINGEN.

Berichten uit Blois melden ons dat de Pruisen in deze stad verscheidene magazijnen van nieuwigheden en juweelen zijn binnengedrongen, waar zij zonder een duit aftegeven alles aankochten (!) wat hen onder de handen viel. Daarna hebben zij de kooplieden, in betaling, bons op de stad gegeven en hebben ze uitgenoodigd zich naar de meierij te begeven, om de aankoopingen, welke zij gedaan hadden, te doen teekenen.

Daags voor Kerstmis hebben zij twee boomen uit den hof van het bisschoppelijk paleis afgehaakt en hebben deze op de Wandeling gebracht. Daar hebben zij twee Kerstboomen opgericht en versierd met hunne aankopen, waarna zij de soldaten riepen om dezelve uitteplunderen.

Laatste tijdingen.

Wij hebben per ballon tijdingen uit Parijs van den 20 en 21 januari ontvangen. Zij melden dat de uitval welke generaal Trochu den 19 gedaan had langs den kant van Montrouge en Garches mislukt is en dat deze beweging heel veel bloed van weerszijden gekost heeft.

De bevolking van Parijs is zeer gevoelig geweest aan het mislukken dezer onderneming, te meer daar zij zich inbeelde dat het leger van Trochu kogelrecht op Versailles ging aarukken. De verwachting is bedrogen geweest en het is waarschijnlijk dat deze mislukte aanval veel aan het betrouwen der Parijzenaars zal ontnemen.

Een deel der troepen van het parizer garnizoen na den nival en de gevechten van den 19^e dezer maand, was aan gene zijde den Valeriaanschen berg gelegerd gebleven en men verwachtte zich aan een' nieuwen aanval door de Franschen op dat punt. Dit vooruitzicht is niet verwezenlijkt; die troepen zijn weer in Parijs teruggekeerd.

De beschieting door de Pruisen duurt voort en neemt eene grotere uitbreiding voor. Saint-Cloud heeft een gerecht plaats gehad, waarbij 15 fransche officieren en 250 soldaten door de Pruisen krijsgewonnen zijn gemaakt. De vijandelijke batterijen benaderen meer en meer de forten en de fransche hoofdstad.

Eergisteren zijn de Pruisen begonnen met de beschieting van het fort Saint-Denis. Op dat punt heeft insgelijks eenen aanval der Parijzenaars plaats gehad, die geheel en al mislukt schijnt te zijn, dewijl generaal Trochu eene wapenschorsing van 48 uren aan den kroonprins van Pruisen heeft gevraagd voor de begraving der gesnevenelden en het vervoer der gekwetsten. De bevelhebbers der wedersijdsche voorposten zijn over die zaak in der minne overeengekomen.